

چگونه وام ازدواج ندهیم؟ قسمت هزارم

شناسه خبر: ۱۳۱۲۵۶ یکشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۲ - ۲۱:۲۵

در حداقل ۲۰ سال اخیر یکی از سیاست‌های مثبت برای تسهیل ازدواج جوانان، اعطای وام ازدواج به جوانانی است که در شرف ازدواج هستند.

به گزارش موج خبر، در حداقل ۲۰ سال اخیر یکی از سیاست‌های مثبت برای تسهیل ازدواج جوانان، اعطای وام ازدواج به جوانانی است که در شرف ازدواج هستند. اما در طول این مدت چقدر این سیاست به همان شیوه ابلاغ شده و دستوری، فارغ و خارج از شیوه میلی مسئولان بانکی پیش رفته است؟ از سیاست‌های مهم دولت سیزدهم که وحید یامین‌پور، معاون جوانان وزارت ورزش و جوانان پیگیر آن بود، وام ازدواج بود.

فرهیختگان نوشت: از ابتدای دولت، هم در خصوص بالارفتن مبلغ آن و هم تسهیل در پرداخت آن، تلاش‌های بسیاری شد. حتی شخص معاون وزیر پیگیر برخی مسائل در خصوص وام‌ها شد و در صفحه توییتری‌اش به این مساله و تلاش‌ها برای تسهیل آن بارها اشاره کرد. وامی که روز گذشته خبر افزایش آن نیز دوباره تیتراژ رسانه‌ها شد.

وحید یامین‌پور معاون امور جوانان وزیر ورزش و جوانان در صفحه مجازی خود در شبکه اجتماعی ایکس (توییتر) نوشت:

«کمیسیون تلفیق وام ازدواج را حدود ۶۵ درصد افزایش داد. وام ازدواج سال آینده ۳۰۰ میلیون (و برای پسر زیر ۲۵ سال و دختر زیر ۲۳ سال ۳۵۰ میلیون تومان) خواهد بود. اما همچنان این واقعیت وجود دارد که در برخی مواقع، وام‌های ازدواج به جای اینکه سنگ از جلوی پای نو عروسان و تازه دامادها بردارد، خودش به سنگ و مانعی بزرگ برای ازدواج‌شان تبدیل می‌شود چون برایش تبلیغات زیادی می‌شود اما زوجها وقتی برای دریافت آن با ذوق و شوق اقدام می‌کنند، به دیوار سفت واقعیت و ادا و اطوارهای بانکی به بهانه صف متقاضیان می‌خورند.»

صف وام ازدواج را صفر کنید

تیرماه امسال بود که رئیس‌جمهور دستور داد تا صف وام ازدواج تا پایان تابستان صفر شود. در این نامه آمده بود، غلامحسین اسماعیلی، رئیس دفتر رئیس‌جمهور در نامه‌ای به محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی کشور بخشی از تاکیدات ابراهیم رئیسی درباره رفع موانع و مشکلات پرداخت تسهیلات ازدواج را به او ابلاغ کرد که ضرورت صفر شدن صف وام قرض‌الحسنه ازدواج تا پایان سال جاری یکی از مهم‌ترین موارد در این راستا بود. متن کامل نامه به این شرح بود:

«جناب آقای دکتر فرزین رئیس کل بانک مرکزی سلام علیکم؛ با احترام؛ رئیس‌جمهور محترم در مراسم گرامیداشت هفته ملی ازدواج (جشن وصال) مورخ ۳۱/۳/۱۴۰۲ مقرر کردند:

۱- کلیه اختلالات ایجاد شده برای پرداخت وام‌های ازدواج مرتفع شود.

۲- مصوبات شورای عالی جوانان درخصوص زمان معرفی متقاضیان به شعب رعایت و بانک‌ها موظفند ظرف ۱۵ روز ثبت‌نام‌کنندگان را به شعب ارجاع دهند.

۳- شعب بانک‌ها فراتر از دستورالعمل‌ها در اخذ تضمین‌ها سختگیری نکنند.

۴- صف متقاضیان وام قرض‌الحسنه ازدواج تا پایان تابستان سال جاری باید به صفر برسد.

۵- بانک مرکزی موظف به پیگیری مدیران متخلف در این زمینه است.

۶- مقتضی است به‌منظور رفع مشکلات جوانان، برنامه‌ریزی و اقدام عاجل معمول و نتیجه جهت استحضار ارسال شود.»

وقتی دستور رئیس‌جمهور هم راه به جایی نبرد

با این وجود اما مهدی متقی‌فر، مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و توسعه اجتماعی جوانان وزارت ورزش و جوانان مهرماه امسال گفت: «توقع داشتیم پس از دستور رئیس‌جمهور صف دریافت وام ازدواج کاهش پیدا کند اما همچنان ۲۵۰ هزار نفر در صف دریافت وام ازدواج هستند.»

وزیر اقتصاد در مردادماه امسال درباره موانع و مشکلات متقاضیان وام ازدواج گفته بود در زمینه وام‌های ازدواج، بانک مرکزی به صورت متمرکز بخشنامه‌های مربوطه را ابلاغ می‌کند و مساله صف وام ازدواج که موجب نارضایتی مردم شده، درست است و پیگیری‌ها در موضوع وام ازدواج قطعی است.

با این حال بانک مرکزی با وجود عملی نکردن دستور رئیس‌جمهور در مورد پایان صف وام‌های ازدواج تا آخر شهریور ۱۴۰۲، در ماه‌های اخیر با مقایسه مبهم آماری نسبت به وضعیت تعداد متقاضیان در صف وام ازدواج، وضعیت شفاف‌تری را پیش روی افکار عمومی قرار نداده است.

اداره اعتبارات بانک مرکزی اخیراً طی گزارشی در ۲ دی‌ماه ۱۴۰۲، با بیان اینکه از ابتدای سال جاری تا پایان آذرماه امسال جمعاً ۶۱۸ هزار متقاضی تسهیلات ازدواج مبلغ ۱۲۶.۱ هزار میلیارد تومان تسهیلات دریافت کرده‌اند که در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته ۲۸ درصد رشد داشته است، گفته: «شبکه بانکی تاکنون باید ۱۱۲ هزار میلیارد تومان تسهیلات پرداخت می‌کرد که با تلاش شبکه بانکی و پیگیری‌های مستمر بانک مرکزی تاکنون حدود ۱۲۶.۱ همت تسهیلات در این بخش به متقاضیان پرداخت شده است.»

مهدی صحابی، مدیر اعتبارات بانک مرکزی درخصوص صف وام ازدواج گفته بود: «اگر بانک‌ها بخواهند این صف را به صفر برسانند به ۱۳۷ هزار میلیارد تومان منابع نیاز دارند و پیش‌بینی می‌شود که شبکه بانکی تا پایان سال ۱۴۴ هزار میلیارد تومان منابع جذب کند.»

مبلغ وام ازدواج سالانه براساس قانون بودجه به شکل روتین افزایش پیدا می‌کند به گونه‌ای که میزان پرداخت امسال نسبت به سال گذشته و سال آینده نسبت به امسال، قطعاً بیشتر خواهد بود. قاعدتاً مشخص است که میزان پرداخت نیز باید بیشتر شود اما بانک مرکزی اخیراً در پاسخ به یکی از رسانه‌ها درخصوص مبلغ پرداختی وام ازدواج به دنبال دستاوردسازی بود.

۲۰۰ همت باید حداقل پرداختی‌ها باشد نه حداکثر پرداختی‌ها!

بانک مرکزی به جای اینکه میزان فقره پرداخت سال گذشته با امسال را مقایسه کند، میزان پرداخت‌ها را مقایسه می‌کند. این درحالی است که آمارها نشان می‌دهد میزان فقره پرداخت‌ها در مدت مشابه سال گذشته ۱۴ درصد کاهش داشته‌اند. سال گذشته تا پایان آذرماه ۷۲۰ هزار فقره پرداخت وام ازدواج صورت گرفته بود اما امسال تا پایان آذرماه، کمتر از ۶۱۸ هزار فقره وام ازدواج پرداخت شده است. یعنی ۱۰۲ هزار فقره کمتر از پارسال.

در ماده ۶۸ قانون جوانی جمعیت، منابع پس‌انداز و جاری قرض‌الحسنه را منبع پرداخت وام‌های ازدواج و فرزندآوری معرفی کرده است. همچنین در قانون‌های بودجه، یک سقف حداقلی برای پرداخت وام‌های ازدواج و فرزندآوری تعیین شده است.

این سقف حداقلی ۲۰۰ هزار همت است اما بانک مرکزی سقف حداقلی را به سقف سهمیه تعیین می‌کند و اعلام می‌کند که کل پرداخت‌ها باید ۲۰۰ همت باشد. در صورتی که بند الف تبصره ۱۶ قانون بودجه اعلام کرده است که حداقل پرداختی‌ها برای وام‌های ازدواج و فرزندآوری حداقل باید ۲۰۰ هزار میلیارد تومان باشد و از عنوان حداکثر استفاده نشده است اما بانک مرکزی از این قانون به عنوان حداکثر سهمیه پرداخت وام‌های ازدواج و فرزندآوری استفاده می‌کند.

برای تامین تسهیلات ۲۸۰ هزار متقاضی تنها به ۴ درصد منابع فعلی نیاز است

با وجود وعده دولت مبنی بر جمع شدن صف ازدواج تا پایان شهریور، داده‌های منتشر شده نشان می‌دهد طی سه ماه گذشته بیش از ۲۰ هزار نفر بر تعداد متقاضیان دریافت تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج افزوده شده است. مدیران شعب بانکی و برخی مسئولان بانک مرکزی دلیل این ترک فعل و عملی نکردن دستور رئیس‌جمهور را کمبود منابع اعلام می‌کنند ولی طبق ماده ۶۸ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، بانک مرکزی مکلف است از محل پس‌انداز و جاری قرض‌الحسنه نظام بانکی، تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج را بپردازد.

همچنین براساس ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی تبصره ۱۶ قانون بودجه ۱۴۰۱، بانک مرکزی مکلف است از محل ۱۰۰ درصد مانده سپرده‌های قرض‌الحسنه و ۵۰ درصد سپرده‌های قرض‌الحسنه جاری شبکه بانکی، تسهیلات ازدواج را پرداخت کند. از آنجا که براساس داده‌های بانک مرکزی میزان موجودی ۱۰۰ درصدی حساب‌های پس‌انداز و ۵۰ درصد قرض‌الحسنه جاری تا پایان شهریور ۱۴۰۲، بیش از ۱۴۱۶ هزار میلیارد تومان (همت) گزارش شده است، پرداخت فوری وام ازدواج به ۲۸۰ هزار نفر متقاضی در صف، حتی با میانگین وزنی ۲۱۵ میلیون تومانی رقم این تسهیلات در سال جاری، به کمتر از ۶۰ همت اعتبار نیاز دارد. این میزان حدود ۴ درصد موجودی منابع فعلی برآورد می‌شود.

بنابراین گزاره کمبود منابع، غیرکارشناسی و مقداری عوام‌فریبانه تلقی می‌شود. همچنین ۵۰۰ همت نسبت به سال گذشته تا شهریورماه امسال، موجودی‌های منابع پس‌انداز و جاری قرض‌الحسنه بانک مرکزی افزایش پیدا کرده است اما عملکرد بانک مرکزی تا شهریورماه امسال، در مقایسه با سال گذشته در پرداخت وام ازدواج و فرزندآوری ۱۶ درصد کاهش داشته است. همچنین تا آذرماه نیز ۱۴ درصد کاهش عملکرد از نظر تسهیلات داشته است.

چرا تعداد تسهیلات پرداخت شده نسبت به سال گذشته کاهشی است؟

آنچه که در اینجا محل نقد است، این است که بانک مرکزی به جای شفاف‌سازی تعداد فقره‌های پرداخت تسهیلات، مبلغ تسهیلات اعطایی را اعلام و با سال گذشته مقایسه می‌کند. بدیهی است که به دلیل افزایش نرخ وام ازدواج، سال به سال پرداختی‌ها بیشتر از سال گذشته خواهد بود اما آیا افزایش میزان تسهیلات اعطایی به معنای افزایش تعداد فقره‌های تسهیلات اعطا شده، خواهد بود؟ خیر! برای مثال کمیسیون تلفیق در جلسه چند روز گذشته خبر از افزایش تسهیلات وام قرض‌الحسنه ازدواج داد.

این کمیسیون در جلسه خود، مصوب کرد تا تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج برای هر یک از زوج‌هایی که تاریخ ازدواج آنها

بعد از ۱۴۰۱.۱.۱ بوده، مبلغ سه میلیارد ریال و با دوره بازپرداخت ۱۰ ساله باشد. همچنین کمیسیون مصوب کرد که تسهیلات قرض الحسنه ازدواج برای زوج‌های زیر ۲۵ سال و زوج‌های زیر ۲۳ سال، سه میلیارد و پانصد میلیون ریال باشد. بنابراین و با این پیش‌فرض، مبلغ پرداختی تسهیلات ازدواج از سوی بانک مرکزی بیشتر خواهد بود اما امکان دارد تعداد فقره‌های کمتری نسبت به امسال یا سال گذشته پرداخت شود.

آنچه که مبناست، در اینجا تعداد فقره‌ها و آمار کاهشی نسبت به سال گذشته است که آمارها نشان از کم‌کاری و بهانه‌های ناتمام مسئولان بانک مرکزی است. به نظر می‌رسد باید هماهنگی بیشتری بین دستگاه‌های مربوطه و بانک مرکزی باشد، نه اینکه دائم خبر از افزایش وام و تشویق جوانان به ازدواج در رسانه‌ها منعکس شود اما راه رسیدن به وام برای آنها محقق نباشد زیرا این وام از جمله مهم‌ترین منابع مالی ازدواج جوانان است که روی آن برای تامین مخارج تشکیل زندگی حساب ویژه‌ای می‌کنند.

انتهای پیام/